

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка**

Навчально-науковий Інститут педагогіки і психології

Кафедра соціальної роботи і менеджменту соціокультурної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ННІПП

_____ С.М. Кондратюк
(підпис) (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
КУЛЬТУРНА І СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА В УКРАЇНІ

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
(шифр і назва спеціальності)

освітня програма бакалавр
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією ННІПП

« _____ » _____ 2022 р.
Голова

_____
(ПІБ, науковий ступінь, вч. звання)

Розробники:

1. **КИРИЛЮК Ганна Василівна**, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри соціальної роботи менеджменту соціокультурної
діяльності

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри соціальної роботи
менеджменту соціокультурної діяльності

Протокол № ____ від «____» _____ 2022 р.

Завідувач кафедри

_____ к.пед.н., доцент Поляничко А.О.
(ПШБ, науковий ступінь, вч. звання)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни		
		ДФН	ЗФН	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>02 Культура і мистецтво</u> (шифр і назва)	Обов'язкова		
	Спеціальність (<i>професійне спрямування</i>): <u>028 Менеджмент соціокультурної діяльності</u>			Рік підготовки: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td style="text-align: center;">3-й</td> <td style="text-align: center;">3-й</td> </tr> </table>
3-й	3-й			
Загальна кількість годин – 90	Освітній ступінь: <i>бакалавр</i>	Семестр		
		І-й	І-й	
		Лекції		
		14 год.	4 год	
		Практичні, семінарські		
		14 год.	4 год.	
		Лабораторні		
		-		
		Консультації		
		- год.	2 год.	
Самостійна робота				
60 год.	80 год.			
Вид контролю: залік				

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Допомогти майбутнім менеджерам соціокультурної діяльності оволодіти основами наукового і практичного управління соціально-політичними і культурними процесами, соціальним захистом та соціальним розвитком на макро- та мікрорівнях, які необхідні для роботи на підприємствах різних форм власності та у державних установах.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Майбутні менеджери соціокультурної діяльності зможуть розвинути професійні надбання, напрацьовані в результаті виконання робочої програми навчальної дисципліни «Соціальна і культурна політика в Україні» завдяки вивченню наступного блоку дисциплін професійно-орієнтованої підготовки: «Основи менеджменту та супервізії у соціокультурній діяльності», «Інституційне забезпечення соціокультурної діяльності», «Реклама та зв'язки з громадськістю», «Психолого-педагогічні основи соціокультурної діяльності», «Гендерна експертиза у соціокультурній діяльності».

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	ПРЗ 2	Знання основних засад державної культурної політики України; сутнісних характеристик соціальної політики як суспільного феномену і соціальної технології та її засад в Україні.
	ПРЗ 5	Знання й оперування нормативно-законодавчою базою, яка визначає засади державної культурної і соціальної політики та регламентує діяльність закладів соціокультурної сфери в Україні.
	ПРЗ 8	Знання механізмів забезпечення сталого соціального захисту і культурного розвитку громади, соціальної групи, сім'ї, людини
Уміння	ПРУ 4.	Уміння проводити моніторинг змін у законодавстві, орієнтуватися у нормативних актах для забезпечення законного прийняття рішень та соціально-правового забезпечення соціокультурної діяльності.
	ПРУ 6.	Уміння розкривати практичні аспекти участі менеджера соціокультурної діяльності в розробці й реалізації соціальної і культурної політики.
	ПРУ 7.	Уміння здійснювати соціальне прогнозування, соціальне проектування, соціальне планування.
Комунікація	ПРК 1	Формувати й обґрунтовувати власну думку щодо проблем культурної політики України.
	ПРК 2.	Надавати об'єктивну характеристику соціальним проблемам та пропонувати шляхи їх вирішення на рівні органів законодавчої і виконавчої влади.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	студент/-ка демонструє повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; знання основної та додаткової літератури; виявляє креативність у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
B	студент/-ка демонструє достатні знання матеріалу в заданому обсязі, з певною систематичністю виконує практичні завдання, передбачені навчальною програмою; виявляє переважно конструктивний і репродуктивний характер використання набутих знань та умінь.
C	студент/-ка виявляє повні, систематичні знання із дисципліни, успішно виконує практичні завдання, засвоїв/-ла основну та додаткову літературу, виявляє здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента/-ки наявні незначні помилки.
D	студент/-ка виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент/-ка спроможний/-на усунути їх із допомогою викладача/-ки.
E	виставляється студентів/-ці, відповідь якого/-ї під час відтворення основного програмового матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення.
F	студент/-ка не спроможний/-на до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни. студент/-ка не опанував/-ла матеріал навчальної дисципліни
FX	студент/-ка не опанував/-ла матеріал навчальної дисципліни на достатньому рівні, але рівень залишкових знань та умінь дозволяє повторне складання підсумкового контролю за результатами самостійної підготовки.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль																	Самостійна робота	Сума балів
Змістовний розділ 1						Змістовний розділ 2						Змістовний розділ 2						
Т1	Т2	Т3	Т5	Т7	ПК1	Т8	Т10	Т12	Т15	Т18	Т21	ПК2	Т23	Т24	Т25	ПК3		
5	1	5	1	5	7	5	5	1	1	1	5	8	1	1	5	7		
24						26						14					36	
64																	100	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі **методи контролю**:

- методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда; екзамен.
- методи письмового контролю: тестові завдання, розв'язання задач і вирішення проблемних ситуацій репродуктивного, конструктивного і творчого рівнів;
- методи практичного контролю: виконання самостійних завдань;
- методи самоконтролю: самоаналіз, самооцінка.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ І. КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ТА АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ І КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.

Тема 1. Соціальна політика як суспільна теорія й практика.

Об'єкт, предмет, методи і завдання соціальної політики. Суб'єкти, об'єкти, принципи та механізми реалізації соціальної політики. Взаємозв'язок дисципліни із суміжними дисциплінами. Держава та її роль в реалізації соціальної політики. Генезис соціальної держави. Соціальна політика сучасної держави. Соціальна політика і соціальна справедливість. Соціальне партнерство, його роль у вирішенні соціальних проблем.

Тема 3. Соціальна політика як системна соціальна технологія і суспільний феномен.

Соціальна політика в системі державного управління. Сутність найважливіших технологій, застосовуваних у соціальній політиці. Стратегічне планування при розробці соціальних програм. Цільове управління і технології організаційного порядку. Соціальна експертиза та соціальна діагностика.

Тема 4. Соціальне партнерство, права та гарантії в системі соціальної політики.

Поняття, особливості та роль соціальних прав. Соціальні права, що регламентовані в міжнародному праві. Запровадження державних інститутів соціального страхування та забезпечення. Становлення та розвиток системи соціальних прав людини. Соціальні гарантії як передумова ефективної соціальної політики. Складові системи соціальних гарантій.

Тема 5. Культурна політика та особливості її формування і фінансування в Україні.

Визначення культури та культурної політики. Культурна глобалізація та принципи сучасної культурної політики. Суб'єкти і принципи культурної політики держави. Особливості формування та фінансування культурної політики в сучасній Україні. Основні проблеми у сфері культури в нашій державі та запропонуйте шляхи їх вирішення.

Тема 6. Проблеми правового та організаційного забезпечення державної політики в культурній сфері.

Проблеми нормативно-правового та організаційно-інституційного забезпечення вітчизняної державної політики в культурній сфері та окреслити перспективи її розвитку. Культура як соціальне явище. Сучасні наукові концепції культурної політики. Діяльність міжнародних організацій у сфері культурної політики. Масова культура як феномен новітньої історії. Роль та функції держави у реалізації культурної політики.

Тема 7. Взаємозв'язок соціальної політики, культурної політики і соціальної роботи.

Соціальна служба і соціальний працівник як суб'єкти соціальної політики. Взаємозв'язок та взаємовплив соціальної роботи, соціальної політики та

культурної політики. Об'єкти і суб'єкти сучасної соціальної політики, культурної політики і соціальної роботи. Соціальна безпека і соціальна робота. Соціальний захист і соціальна робота.

РОЗДІЛ II. НАПРЯМИ ВІТЧИЗНЯНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ В КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ.

Тема 8. Особливості і тенденції становлення та еволюції соціальної політики України.

Проблема становлення в Україні соціальної держави. Основні риси, тактика і проблеми соціальної політики України на сучасному етапі. Характеристика сучасних суб'єктів соціальної політики держави. Соціальний діалог як ресурс трансформації соціальної політики і соціальної системи в Україні. Фактори, що ускладнюють становлення в Україні соціальної держави. Місце механізмів політичної згоди й політичного партнерства у формуванні соціальної держави.

Тема 9. Нормативно-правове забезпечення і регулювання соціальної політики в Україні.

Поняття «державні соціальні стандарти», «базовий державний мінімальний соціальний стандарт»; охарактеризувати систему державних соціальних стандартів і нормативів в Україні. Соціальні нормативи як відправна точка формування соціальної політики. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення соціальної політики в Україні.

Тема 10. Пріоритетні завдання і напрями соціальної політики української держави.

Макроекономічний зміст соціальної політики. Основні напрями вдосконалення та реформування соціальної сфери держави. Рівень життя як узагальнюючий показник ефективності соціальної політики. Проблеми діяльності соціальних працівників по реалізації соціальної політики держави в умовах фінансово-економічної кризи. Програма реформ по підвищенню стандартів життя. СТРАТЕГІЯ сталого розвитку «Україна – 2020».

Тема 11. Особливості реалізації соціальної політики на ринку праці.

Удосконалення правової основи забезпечення розвитку трудового потенціалу. Модернізація трудового законодавства України. Створення інституційної системи формування і розвитку кваліфікованого трудового потенціалу. Реформування служби зайнятості України. Фонд підтримки професійної освіти і навчання на виробництві. Формування якісно нової системи професійної орієнтації людини, особливо дітей та молоді.

Тема 12. Соціальний захист економічно активного населення.

Схема соціального захисту економічно активного населення. Поняття обов'язкового соціального страхування. Мінімальна заробітна плата та її гарантії в системі соціального захисту. Компенсація ушкодження здоров'я від нещасного випадку та профзахворювання. Перелік видів допомоги для безробітних у розвинутих країнах. Перелік видів допомоги для безробітних та проаналізуйте порядок їх надання в Україні.

Тема 13. *Форми захисту соціально вразливих категорій населення.*

Соціально вразливі категорії населення, диференційований підхід щодо вибору форм і заходів підтримки і захисту соціально вразливих категорій населення, фінансування, види соціальних послуг, державна допомога. Види державної допомоги, яку отримують застраховані та незастраховані у системі загальнообов'язкового державного соціального страхування громадяни.

Тема 14. *Характеристика видів соціального страхування та соціальної допомоги в Україні.*

Соціальне страхування, добровільне та обов'язкове соціальне страхування, соціальна допомога, Державний бюджет, місцеві бюджети. Вітчизняний досвід і традиції страхування різних соціальних груп населення. Сутність соціального страхування як системи правових, економічних та організаційних заходів.

Тема 15. *Державна підтримка сімей з низькими доходами.*

Доходи населення та їх соціально-політичні виміри. Прожитковий мінімум як основа соціальних гарантій доходів населення. Бідність, її поняття та методологічні підходи до оцінки. Критерії та масштаби бідності в Україні. Причини появи та прогресування бідності в Україні. Стратегічні напрями подолання бідності. Етапи впровадження Стратегії подолання бідності. Адресна соціальна допомога сім'ям з низькими доходами.

Тема 16. *Державне пенсійне страхування і недержавні пенсійні фонди в Україні.*

Пенсійне забезпечення, пенсійне страхування, суб'єкти пенсійної системи, Пенсійний фонд, Накопичувальний фонд, пенсія, пенсійні виплати, моделі пенсійної системи, солідарна система, накопичувальна система, недержавне пенсійне забезпечення, страховий стаж, коефіцієнт страхового стажу, індексація, компенсація, пенсійний вік, пенсійна реформа, довічна пенсія з установленим періодом, довічна обумовлена пенсія, довічна пенсія подружжя, одноразова виплата.

Тема 17. *Гендерна політика в Україні.*

Гендерна асиметрія та сегрегації на рівні держави і регіону. Гендерні стереотипи у сфері управління, на ринку праці, у житті домогосподарств. Національні регулятори з питань гендерної рівності. Угода про асоціацію з ЄС – новий імпульс для розвитку гендерної політики основі Закону України «Про забезпечення рівних прав і можливостей жінок і чоловіків» та Постанови Кабінету Міністрів України.

Тема 18. *Планування та фінансування соціальної політики.*

Поняття соціальної сфери. Галузі соціальної сфери. Рівні управління соціальною сферою. Джерела фінансування соціальної сфери. Завдання і напрями покращення фінансування соціальної сфери в Україні. Бюджетне і позабюджетне фінансування розвитку соціальної сфери. Сучасний стан і проблеми розвитку соціальної сфери в Україні.

Тема 19. *Управління соціальною політикою в Україні.*

Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин (правове забезпечення соціального захисту населення, прийняття відповідних законодавчих

та нормативних актів; прямі державні витрати із бюджетів різних рівнів на фінансування соціальної сфери (розвиток освіти, науки, медичне обслуговування, охорона навколишнього середовища тощо); соціальні трансферти у вигляді різного роду соціальних субсидій; впровадження ефективної прогресивної системи оподаткування індивідуальних грошових доходів населення; прогнозування стану загальнонаціональних і регіональних ринків праці; створення мережі центрів служб зайнятості й бірж праці; встановлення соціальних і екологічних нормативів і стандартів; контроль за їх дотриманням; державні програми з вирішення конкретних соціальних проблем (боротьба з бідністю, освітні, медичні, екологічні та інші); державний вплив на ціни та ціноутворення; обов'язкове соціальне страхування в різних формах; розвиток державного сектору економіки та виробництво суспільних товарів і послуг; підготовка та перепідготовка кадрів; соціальне партнерство).

Тема 20. Технології інформаційного забезпечення соціальної політики.

Методи і засоби збору, обробки, зберігання і розповсюдження інформації. Інформаційна складова як одна з найважливіших у соціальній політиці держави. Сутність інформування в загальнодоступній формі про зміни в законодавстві та визначенні в них прав і обов'язків громадян. Механізм оприлюднення та пояснення політичних взаємозв'язків. Фактори, що ускладнюють (стримують) ефективне використання інформаційних технологій у соціальній сфері.

Тема 21. Регіональний аспект соціальної політики.

Сутність, принципи та основні завдання державної регіональної політики. Світовий досвід формування та реалізації державної регіональної політики. Стратегічні завдання державної політики регіонального розвитку. Суб'єкти регіональної політики, засади їх функціонування. Правові ресурси для активізації регіонального і місцевого рівнів соціальної політики. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року.

РОЗДІЛ III. ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ.

Тема 22. Становлення та розвиток культурних інститутів та участь держави в їх управлінні.

Поняття та сутність культурних інститутів. Становлення та розвиток культурних інститутів та участь держави в їх управлінні. Релігійні культурні інститути: історія та сучасність. Акумуляційні культурні інститути: музеї, музейна справа та музейна політика, бібліотеки та державна політика в галузі бібліотечної справи. Мистецькі культурні інститути: творчі об'єднання та художня політика, галереї та арт-бізнес, театри, філармонії та державна політика в галузі театральної справи, виробництво та демонстрування кіно. Інформаційні культурні інститути: телерадіоорганізації. Дозвілєві культурні інститути: організації клубного типу. Освітні культурні інститути: система вищої освіти та культурно-мистецька освіта.

Тема 23. Національні культурні політики: зарубіжний досвід.

Культурна політика Європейського Союзу: суб'єкти та передумови формування. Сучасні світові моделі культурних політик. Принципи

адміністрування сферою культури в країнах – членах Європейського союзу та США. Порівняльна характеристика різних моделей культурних політик провідних країн світу. Нові механізми фінансування культурних організацій і проектів в умовах України.

Тема 24. Теоретичні передумови формулювання модерної культурної політики та її оптимальної моделі для України.

Теоретичні передумови формулювання культурної політики. Проблеми збереження національної культурної спадщини. Завдання, напрями і оптимальна модель модерної культурної політики для України. Головні принципи розробки національної культурної політики. Співвідношення культурної політики та стратегії. Інструменти міжнародної популяризації національної культури. Розподіл ролей та повноважень в розробці нової національної культурної політики України.

Тема 25. Стратегічні напрями, принципи та механізми реалізації державної політики в галузі культури.

Стратегічні напрями реалізації національної культурної політики. Провідні принципи та механізми планування, реалізації та моніторингу національної державної політики у галузі культури. Ролі та повноваження суб'єктів реалізації модерної культурної політики: громадяни України, громадянське суспільство, культурні інституції, органи законодавчої та виконавчої влади національного та місцевого рівня, а також місцеве самоврядування, бізнесові кола.

Тема 26. Удосконалення законодавства України у сфері культури.

Культура, культурна політика і трансформація суспільства. Візія України крізь «культурну призму». Визначення деяких завдань нової культурної політики. Головні принципи розробки національної культурної політики. Співвідношення культурної політики та стратегії. Пропозиція щодо розподілу ролей та повноважень в розробці нової національної культурної політики України.

6.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

№ п/п	Назва теми	Аудиторні години ДФН		Години самостійної роботи ДФН	Аудиторні години ЗФН		Години самостійної роботи ЗФН
		лекційні	практичні		лекційні	практичні	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Розділ I. Концептуальні засади та актуальні проблеми соціальної і культурної політики в Україні							
1.	Соціальна політика як суспільна теорія й практика	1	2	-	1	-	-
2.	Становлення ринкової економіки в Україні та зміни в соціальній політиці	1	-	-	-	-	-
3.	Соціальна політика як системна соціальна технологія і суспільний феномен	-	2	-	-	1	-
4.	Соціальне партнерство, права та гарантії в системі соціальної політики	-	-	5	-	-	7
5.	Культурна політика та особливості її формування і фінансування в Україні	2	-	-	1	-	-
6.	Проблеми правового та організаційного забезпечення державної політики в культурній сфері	-	-	5	-	-	7
7.	Взаємозв'язок соціальної політики, культурної політики і соціальної роботи	-	2	-	-	-	-
Розділ II. Напрями вітчизняної соціальної політики в контексті становлення і розвитку системи соціального захисту населення							
8.	Особливості і тенденції становлення та еволюції соціальної політики України	-	2	-	-	1	-
9.	Нормативно-правове забезпечення і регулювання соціальної політики в Україні	-	-	5	2	-	7
10.	Пріоритетні завдання і напрями соціальної політики української держави	-	2	-	-	-	-

11.	Особливості реалізації соціальної політики на ринку праці	-	-	5	-	-	7
12.	Соціальний захист економічно активного населення	2	-	-	-	-	-
13.	Форми захисту соціально вразливих категорій населення	-	-	5	-	-	6
14.	Характеристика видів соціального страхування та соціальної допомоги в Україні	-	-	5	-	-	7
15.	Державна підтримка сімей з низькими доходами	2	-	-	1	-	-
16.	Державне пенсійне страхування і недержавні пенсійні фонди в Україні	-	-	5	-	-	6
17.	Гендерна політика в Україні	-	-	5	-	-	6
18.	Планування та фінансування соціальної політики	2	-	-	-	-	-
19.	Управління соціальною політикою в Україні	-	-	5	-	-	6
20.	Технології інформаційного забезпечення соціальної політики	-	-	5	-	-	7
21.	Регіональний аспект соціальної політики	-	2	-	-	1	-
Розділ III. Досвід і перспективи розвитку культурної політики в Україні							
22.	Становлення та розвиток культурних інститутів та участь держави в їх управлінні	-	-	5	-	-	7
23.	Національні культурні політики: зарубіжний досвід	2	-	-	-	-	-
24.	Теоретичні передумови формулювання модерної культурної політики та її оптимальної моделі для України	2	-	-	1	-	-
25.	Стратегічні напрями, принципи та механізми реалізації державної політики в галузі культури	-	2	-	-	1	-
26.	Удосконалення законодавства України у сфері культури	-	-	5	-	-	7
ЗАГАЛОМ		14	14	60	4	4	80

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		ДФН	ЗФН
1	Соціальна політика як суспільна теорія й практика	2	-
2	Соціальна політика як системна соціальна технологія і суспільний феномен	2	1
3	Взаємозв'язок соціальної політики, культурної політики і соціальної роботи	2	-
4	Особливості і тенденції становлення та еволюції соціальної політики України	2	1
5	Пріоритетні завдання і напрями соціальної політики української держави	2	-
6	Регіональний аспект соціальної політики	2	1
7	Стратегічні напрями, принципи та механізми реалізації державної політики в галузі культури	2	1
Загалом		14	4

8. Рекомендовані джерела інформації

Основна навчальна література:

1. Гончарова С. Ю., Отенко І. П. Соціальна політика. Х., 2003. 198 с.
2. Гриненко А. М. Соціальна політика: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. К. : КНЕУ, 2003. 309 с.
3. Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1.php/
4. Іванова О. Л. Соціальна політика: теоретичні аспекти. К. : Видавничий дім «КМ Академія», 2003. 107 с.
5. Здіорук С.І., Литвиненко О.М., Розумна О.П. Культурна політика України: національна модель у європейському контексті. Аналітична доповідь. К.: Національний інститут стратегічних досліджень, 2012. Доступний з: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/Kul%5C_tura2012-6090f.pdf
6. Кривоконь Н. І. Проблеми соціальної роботи та соціальної політики в Україні : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Чернігів : ЧДТУ, 2012. 319 с.
7. Культурна політика в Україні. Аналітичний огляд Авт.колектив під керівництвом Гриценко О. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2007_s1.php
8. Методологія, напрями, тенденції, проблеми у сфері праці та соціальної політики / М. М. Папієв (ред.), Т. М. Кір'ян (ред.). К. : Соцінформ, 2006. 408с.
9. Мужикова Н. М., Пузирний В. Ф., Семиног Л. А. Адаптація соціальної політики та трудового законодавства України до стандартів ЄС. Чернігів : Деснянська правда, 2007. 170 с.

10. Семигіна Т. В. Соціальна політика у глобальному вимірі. К. : Університетське видавництво "Пульсари", 2003. 252 с.
11. Скуратівський В. А., Палій О. М. Основи соціальної політики: Навч. посіб. К. : МАУП, 2002. 200 с.
12. Скуратівський В. А., Палій О. М., Лібанова Е. М. Соціальна політика: Навч. посібник для слухачів, аспірантів, докторантів спеціальності «Державне управління». К. : УАДУ, 2007. С. 5-7.
13. Спікер П. Соціальна політика: теорії та підходи. К., 2000. 400 с.
14. Шевчук П. І. Соціальна політика. Л. : Світ, 2015. 400 с.
15. Шевчук П.І. Соціальна політика та соціальна безпека людини. Навчальний посібник. Львів, 2003. 178 с.

Додаткова навчальна література:

1. Балабанова Н. В., Жуков В. И., Пилипенко В. Е. Социальный диалог. Социальное партнерство. Социальное государство / Академия труда и социальных отношений Федерации профсоюзов Украины; Отв. Ред. В. Е. Пилипенко. К., 2012. 189 с.
2. Борецька Н. П. Соціальний захист населення на сучасному етапі: стан і проблеми. Донецьк : Янтра, 2001. 351 с.
3. Буценко О. Компендіум культурних політик и тенденцій в Європі: профіль Україна, 201. Доступний з: http://www.culturalpolicies.net/down/ukraine_ol_022011.pdf/
4. Воронов І. О. Глобалізація і політика: Реалії і перспективи соціальних трансформацій. К. : Генеза, 2004. 288 с.
5. Головінов О. М., Горожанкіна М. Є., Дмитриченко Л. І. та ін. Соціальна політика та економічна безпека. Донецьк : Каштан, 2004. 335 с.
6. Гриценко О. Культура і влада. Теорія і практика культурної політики в сучасному світі. Розділ 6. Інфраструктура культурної сфери. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1.php/
7. Злупко С. М., Радецький Й. І. Людський потенціал, зайнятість і соціальний захист населення в Україні. Л. : Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2001. 192 с.
8. Ільчук Л.І., Сивак А.В, Супруненко А.П. Концепція соціальної держави України (проект): Центр перспективних соціальних досліджень, 2020. Доступний з: <http://cpsr.org.ua/?pr=9&id=131> .
9. Колот А.М. Соціально-трудова відносина: теорія і практика регулювання: Монографія. К.: КНЕУ, 2003. 230 с.
10. Кривоконь Н.І. Проблеми моделювання в соціальній роботі на регіональному рівні // Освіта, наука та виробництво у регіональному розвитку: Міжнародний інноваційний форум. Матеріали доповідей та виступів. Чернігів: ЧДІЕУ, 2008. С. 136-138.
11. Міщенко Т. Право малозабезпеченої сім'ї на державну підтримку // *Соц. захист*. 2011. № 8. С. 32–34.

12. Надточій Б. Пенсійне страхування в Україні: історичний аспект // *Соц. захист*. 2000. № 3. С. 54–58.
13. Надточій Б. Соціальне страхування у контексті історії. Доступний з: <http://www.ukraine.usaid.gov/ukr/>
14. Оленцевич Н. Соціальне партнерство: деякі питання теорії та практики становлення в Україні // *Економіст*. 2015. № 8. С.70–73.
15. Пересунько Т.В. «Актуальність впровадження соціального маркетингу в галузі національної культури України та у просуванні національного культурного продукту». Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_7_12.php
16. Петюх В. М. Ринок праці та зайнятість: Навч. посібник. К. : МАУП, 2007. 120 с.
17. Попович Г.М. Моделі соціальної політики і соціальна практика. Доступний з: <http://www.socwd.uzhgorod.ua/>
18. Праця та соціальна політика в Україні: Аналітико-статистичний збірник. К. : Соцінформ, 2008. 160 с.
19. Проблемні питання праці та соціальної політики. К. : Соцінформ, 2003. 510 с.
20. Сергієнко О. Соціальна політика в сучасному світі та в Україні // *УКРАЇНА: Аспекти праці*. 2002. № 1. С. 31-37.
21. Скуратівський В.А. Соціальний розвиток і соціальна політика: сучасні реалії, тенденції розвитку // *Вісник УАДУ*. 2016. №1. С. 137–158.
22. Соціальна політика в Україні та сучасні стратегії адаптації населення. К. : Студцентр: НІКА Центр, 2016. 203 с.
23. Ягодка І. Соціальна інфраструктура і політика. К., 2000. 212с.

Інформаційні ресурси

1. Культурна політика Великої Британії. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_3.php/
2. Культурна політика Європейського Союзу. Доступний з: <http://www.viche.info/journal/772/>
3. Культурна політика Німеччини. Доступний з: <http://www.ji.lviv.ua/n19texts/mazuryk.htm/>
4. Культурна політика Східної Європи. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_5.php/
5. Культурна політика Франції. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_4.php/
6. Культурна політика Японії. Доступний з: <http://www.zpu-journal.ru/zpu/contents/2009/2/Moshniaga/7.pdf/>
7. Культурна політики США. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/knigi_1_h2_2.php/
8. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. Доступний з: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9. Офіційний веб-сайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Доступний з: <http://www.me.gov.ua/>
10. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. Доступний з: <http://mlsp.kmu.gov.ua/> або з <http://www.mlsp.gov.ua>
11. Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України. Доступний з: <http://www.pfu.gov.ua/>
12. Пояснення щодо співвідношення публічних політик та відповідних стратегій: Доступний з: <http://archive.euroeastculture.eu/en/glossary.html>
13. Пояснювальна записка до проекту Кодексу законів України про культуру. Доступний з: <http://www.rada.kiev.ua>
14. Правове регулювання сфери культури в окремих країнах. Доступний з: http://www.culturalstudies.in.ua/zv_2006_dosl_4.php/
15. http://pidruchniki.com/14990528/ekonomika/prioriteti_sotsialnoyi_politiki/
16. <http://www.info-library.com.ua/books-text-937.html>
17. <http://buklib.net/books/22477/>
18. http://pidruchniki.com/10290228/ekonomika/osoblivosti_sotsialnoyi_politiki
19. <http://studentbooks.com.ua/content/view/327/39/1/1/>
20. http://www.dut.edu.ua/uploads/1_712_21774693.pdf
21. <http://cpk.org.ua/files/region.ppt>